

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ КОНТРАБАНДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДЕРЖАВНОМУ КОРДОНІ УКРАЇНИ

Анотація

Контрабандна діяльність залишається одним із факторів, що негативно впливає на стан національної безпеки України. Посилення протидії спробам незаконного переміщення через державний кордон товарів та вантажів потребує удосконалення організаційно-правових засад у діяльності відповідних органів державної влади.

Метою статті є визначення факторів, що негативно впливають на процес протидії контрабандній діяльності, та дієвих механізмів правового регулювання, застосування яких сприятиме підвищенню ефективності протидії незаконному переміщенню через державний кордон товарів та вантажів.

Наукова новизна пов'язана з тим, що спроби незаконного переміщення через державний кордон різноманітних товарів та вантажів створюють загрози сталому розвитку економіки України та через недотримання бюджетом податків і зборів призводять до обмежених можливостей фінансування актуальних соціальних програм. Масштабність цього виду протиправної діяльності проілюстрована статистичними результатами оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України.

Із метою удосконалення протидії здійсненню контрабандної діяльності запропоновано усунути колізії в чинних нормах права, вжити заходів щодо оснащення пунктів пропуску сучасним обладнанням, здійснити криміналізацію відповідальності за переміщення через державний кордон товарів у великих розмірах, удосконалити нормативне забезпечення щодо практичної реалізації Державною прикордонною службою України своїх прав щодо проведення огляду транспортних засобів, вантажів та виділення земельних ділянок для розміщення прикордонних інженерних споруд вздовж усієї ділянки державного кордону України тощо.

Висновки. Послідовна реалізація розглянутих механізмів дозволить у взаємодії з міжнародними партнерами ефективно протидіяти незаконному переміщенню товарів та вантажів через державний кордон, ліквідувати схеми, що пов'язані з недостовірним декларуванням, заниженням митної вартості, а також запобігати перерваному транзиту, «чорному» імпорту та зловживанню нормами безподаткового ввезення товарів; врегулювати порядок дій та зусиль заінтересованих державних органів з реалізації державної політики у сфері митної справи, посилити зусилля Державної митної служби України та Державної прикордонної служби України з питань протидії здійсненню контрабандної діяльності на державному кордоні, захистити авторські й суміжні права на товари та продукцію, підвищити на європейській та світовій арені імідж України як правової держави. Крім цього, може бути досягнутий ефект щодо зменшення корупційних ризиків серед персоналу контрольних органів.

Ключові слова: контрабанда, протидія контрабандній діяльності, механізми правового регулювання, кримінальна відповідальність, прикордонна політика.

Nikiforenko Volodymyr S.,
Doctor of Laws, First Deputy Head
of the State Border Guard Service of Ukraine,
Honored Lawyer of Ukraine
ORCID 0000-0003-1452-2312
vlnikadpsu@ukr.net

ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECTS OF COMBATING THREATS OF SMUGGLING ACTIVITY ON THE STATE BORDER OF UKRAINE

Abstract

Smuggling remains one of the factors that negatively affect national security of Ukraine. Strengthening the counteraction of attempts to smuggle goods and cargo across the state border requires improving the organizational and legal framework in the activities of relevant public authorities

The purpose of the article is to identify the factors that negatively affect the process of combating smuggling, and effective mechanisms of legal regulation, the use of which will increase the effectiveness of combating the illegal movement of goods and cargos across the state border.

Scientific novelty is related to the fact that attempts to illegally move various goods and cargos across the state border pose a threat to the sustainable development of Ukraine's economy and, due to non-compliance with taxes and fees, lead to limited funding for current social programs. The scale of this type of illegal activity is illustrated by the statistical results of operational and service activities of the State Border Guard Service of Ukraine.

In order to improve counteraction of smuggling, it is requested to eliminate conflicts in the current law, take measures to equip border crossing points with modern equipment, criminalize liability for movement of goods in large quantities across the state border, improve regulation on the by State Border Service of Ukraine practically exercising its rights on inspection of vehicles, cargo and allocation of land plots for the placement of border engineering structures along the entire section of the state border of Ukraine, etc.

Conclusion. Consistent implementation of these mechanisms will allow in cooperation with international partners to effectively combat the illegal movement of goods and cargos across the state border, eliminate schemes related to inaccurate declaration, understatement of customs value, as well as prevent interrupted transit, «black» imports and abusive import of goods; to regulate the procedure for actions and efforts of the state stakeholders on the implementation of the state policy in the field of customs affairs and to strengthen the efforts of the State Customs Service of Ukraine and the State Border Guard Service of Ukraine to combat smuggling at the state border, protect copyright and related rights to goods and products, increase the image of Ukraine in the European and global arena as a state governed by the rule of law. In addition, reduction of corruption risks among the staff of control bodies can be achieved.

Key words: smuggling, counteracting smuggling, mechanisms of legal regulation, criminal liability, border policy.

Постановка проблеми. Контрабандна діяльність залишається одним із значущих деструктивних факторів, який негативно впливає на національну безпеку України. Окрім фінансових втрат, вона призводить до погіршення міжнародного іміджу країни та знижує її економічну привабливість для іноземних інвесторів. Тому протидія контрабандній діяльності, як і раніше, залишається одним із першочергових завдань у сфері за-

хисту національної безпеки України на державному кордоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема побудови ефективних механізмів боротьби з контрабандою, іншою протиправною діяльністю та удосконалення законодавства України була об'єктом наукових досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема: М. Я. Гуцулюка, Г. В. Дана, І. М. Коросташової, О. П. Дячкіна,

І. М. Базярука, Т. О. Михайліченко, Т. М. Барабаш, С. О. Алексеева та інших. Водночас в існуючій науковій літературі недостатньо уваги приділяється проблемам визначення основних загроз від здійснення контрабандної діяльності на державному кордоні та пошуку дієвих механізмів публічного управління, спрямованих на підвищення ефективності протидії цьому негативному явищу.

Мета статті – визначення факторів, що негативно впливають на процес протидії контрабандній діяльності, та дієвих механізмів правового регулювання, застосування яких сприятиме підвищенню ефективності протидії незаконному переміщенню через державний кордон України товарів та вантажів.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до наданих повноважень Державна прикордонна служба України спільно з іншими державними органами протидіє незаконному переміщенню товарів через державний кордон (лінію розмежування у районі операції об'єднаних сил, адміністративну межу з тимчасово окупованою територією Автономної Республіки Крим і м. Севастополя). У межах компетенції прикордонного відомства забезпечено:

- виконання завдань Уряду щодо боротьби з контрабандою на державному кордоні; моніторинг транскордонної злочинності, взаємодію з іншими органами (Державною митною службою України, Службою безпеки України, Національною поліцією України) та іноземними партнерами (FRONTEX, EUBAM);

- проведення спільних операцій з правоохоронними органами суміжних держав та Європейською Агенцією з прикордонної та берегової охорони (FRONTEX);

- заходи щодо запобігання та виявлення корупції серед персоналу Державної прикордонної служби України.

Зокрема, забезпечено участь у роботі віртуальних контактних аналітичних центрів щодо обміну інформацією між суб'єктами інтегрованого управління кордонами з питань протидії незаконному переміщенню наркотичних засобів, зброї та боєприпасів, щодо протидії нелегальній міграції. Взято участь в опрацюванні аналітичного звіту FRONTEX «Аналіз ризиків країн Східного Партнерства 2020». Крім того, щорічно здійснюється спільна оцінка загроз прикордонній

безпеці з прикордонними відомствами суміжних (Республіка Польща, Словацька Республіка, Угорщина, Румунія, Республіка Молдова, Республіка Білорусь) та партнерських держав (Федеративна Республіка Німеччина, Литовська Республіка). У 2020 році проведено спільні прикордонні операції «Зубр-2020» та «Заслон». Разом із FRONTEX взято участь у міжнародній операції «Координаційні пункти. Повітряна ділянка 2020» [1].

Окрім зазначеного, Державна прикордонна служба України активно залучає допомогу Європейського Союзу для запровадження кращих практик інтегрованого управління кордонами. Значна частина цих ініціатив передбачає передавання підрозділам охорони державного кордону сучасного високотехнологічного обладнання. На сьогодні Державна прикордонна служба України виступає бенефіціаром 19 проєктів міжнародної технічної допомоги, ще відносно 7 таких проєктів тривають переговори.

Відповідно до чинних норм права, контрабандою вважаються культурні цінності [2], отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, радіоактивні матеріали, зброя, боєприпаси (крім гладкоствольної мисливської зброї та боєприпасів до неї), частини вогнепальної нарізної зброї, спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, які переміщуються через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю. Законодавцем передчасно виключено з-під кримінальної відповідальності спроби незаконного переміщення через державний кордон у великих розмірах товарів та іншого майна. Нелегальний імпорт окремих груп товарів та вантажів завдає істотної шкоди для економіки України [3, с. 66].

Механізм протидії контрабандній діяльності включає процеси нормотворчості, застосування адміністративно-правових норм, із врахуванням принципу верховенства права. Механізм адміністративно-правового регулювання включає функціональну (система регулювання правовідносин), структурну (внутрішня будова механізму); процесуальну (етапи впливу норм права на суспільні відносини) та дієву (організаційні сторони діяльності органів публічної влади з питань реалізації норм права) складові. Ефективність механізму адміністративно-правового регу-

лювання залежить від відповідності вимог норм права рівням: соціально-економічного розвитку суспільства; досконалості законодавства (відповідність цілі закону і засобів їх досягнення); правосвідомості та правової культури посадових осіб, які виконують нормотворчу, правостановлюючу (охоронну), а також правозастосовну діяльність [4, с. 52].

На думку О. П. Дячкіна, об'єкт статті 201 Кримінального кодексу України має включати предмети або цінності, що незаконно переміщуються через кордон у великих розмірах, культурні цінності, спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, зброю, боєприпаси (крім гладкоствольної мисливської та боєприпасів до неї), радіоактивні матеріали, сильнодіючі або отруйні речовини, наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги, прекурсори. Санкції зазначеної норми права мають передбачати посилення відповідальності за повторне вчинення злочину та вчинення його групою осіб [5, с. 281].

Контрабанда має транснаціональний характер, що пов'язане з незаконним переміщенням певних предметів та речовин з митної території однієї держави до іншої. Зважаючи на зазначене, особливою ознакою цього виду протиправної діяльності можна вважати її прив'язку до лінії проходження державного кордону [6, с. 196].

Для захисту економіки України Т. О. Михайличенко пропонує розширити межі кримінально-правової охорони на факти незаконного переміщення через державний кордон: енергетичної сировини; обладнання та інших матеріальних цінностей зі стратегічно важливих об'єктів чи об'єктів, які мають важливе економічне значення; товарів, що мають важливе економічне значення [7, с. 184].

Погоджуємося з думкою Т. М. Барабаш та Л. В. Левицької про те, що на сучасному етапі розвитку українського суспільства потребується уточнення підстав криміналізації діяння, пошук правових норм, які стимулюють соціально активну поведінку. Залишаються недосконалими форми і види реалізації кримінальної відповідальності [8, с. 27]. Крім цього, в Україні також існують проблеми щодо імплементації європейських норм права з питань протидії контрабандній діяльності. Процес трансформації законодавства може відбуватися шляхом прямої рецепції

(запозичення норми міжнародного права без її зміни), бланкетної рецепції (посилання на норму міжнародного права, трансформації), закріплення норми міжнародного права в національному законодавстві із збереженням її смислового значення. На міжнародній арені відсутній апарат контролю за імплементацією державами міжнародних норм права. Зважаючи на це, Україна через відповідні органи державної влади має забезпечити контроль виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань [9, с. 60; 10]. На нашу думку, імплементація в Україні європейських норм права з питань протидії контрабандній діяльності має відбуватися шляхом їх трансформації.

На виконання Указу Президента України (від 03.04.2021 р. № 140/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 2 квітня 2021 року») щодо застосування персональних санкцій Державною прикордонною службою України на виконання доручень НАБУ та ДБР, отриманих у рамках кримінальних проваджень, вжито заходів контролю стосовно двох фізичних осіб. Санкційні заходи щодо юридичних осіб враховано в оперативно-службовій діяльності.

За результатами вжитих заходів Держприкордонслужбою протягом 2020 та I кварталу 2021 років: припинено протиправну діяльність 29 груп у складі 76 осіб (із них у 2021 р. – 13 груп у складі 42 осіб); за повідомленнями Державної прикордонної служби України внесено до ЄРДР відомості про виявлення 322 кримінальних правопорушень (у 2021 р. – 81), що стосуються виявлення 806 одиниць зброї (із них у 2021 р. – 111 од.), 32,5 тис. боєприпасів (із них у 2021 р. – 2,5 тис. шт.), 718 кг наркотиків (із них у 2021 р. – 58 кг), припинення незаконного переміщення товарів на загальну суму 1,1 млрд грн (із них у 2021 р. – 369,9 млн грн), викриття 230 місць накопичення підакцизної продукції в прикордонних областях (із них у 2021 р. – 38) [11; 12].

На сьогодні основними загрозами щодо здійснення контрабандної діяльності залишаються: поширення організованих форм протиправної діяльності та створення сталих схем незаконного переміщення великих обсягів підакцизних товарів через державний кордон, у т.ч. оформлених на внутрішніх митницях; контрабанда наркотиків морським шляхом та автомобільним транспор-

том; ввезення товарів, у т.ч. підакцизних, із використанням «сірих» схем (заниження фактурної вартості; невідповідність заявленої у товарно-супровідних документах інформації щодо товарів, не декларування їх та приховування, використання підставних тимчасово зареєстрованих фірм тощо; контрабандне переміщення тютюнових виробів до країн ЄС і з території окремих районів Донецької та Луганської областей).

Поряд з існуючими загрозами, органами охорони державного кордону та їх підрозділами виявлено нові форми протиправної діяльності [11; 12]: незаконне переміщення тютюнових виробів контейнерами через морські порти (у 2020 році – вилучено 14,7 тис. ящиків сигарет; I квартал 2021 року – 15 тис. ящиків сигарет та 8 т тютюну. Зокрема, 21 квітня 2021 року в Одеському морському порту викрито масштабну схему незаконного ввезення на територію України 14 тис. ящиків сигарет на 145 млн грн. Вантаж у 12 контейнерах був доставлений у пункт пропуску «Одеський МТП» Одеського загону з ОАЕ та призначався для незаконного продажу в магазинах безмитної торгівлі); переміщення великих партій сигарет із приховуванням серед вантажу, що переміщується в режимах «транзит» та «експорт» (у 2021 році лише у пункті пропуску «Нові Яриловичі» припинено 9 фактів ввезення до України понад 2,5 тис. ящиків сигарет – 1,3 млн пачок); застосування для незаконного переміщення сигарет малих літальних апаратів (зокрема безпілотних) та обладнання для підводного плавання (у 2020 році зафіксовано 320 випадків порушень повітряного простору, вилучено 22 безпілотних літальних апарати та 25 ящиків сигарет). У I квартал 2021 року – 36 випадків, вилучено 2 малих літальних апарати. У 2020 році – затримано 9 правопорушників у гідрокостюмах, у I кварталі 2021 року – 8); переміщення паливо-мастильних матеріалів та спирту із використанням трубопроводів (у 2020 році зафіксовано 5 випадків виявлення трубопроводів, у I кварталі 2021 року – 4 такі випадки); ввезення до України паливо-мастильних матеріалів під виглядом розчинів із території Росії, зокрема транзитом через Білорусь (як приклад, 15 вересня 2020 року, спільно з Державною фіскальною службою України вилучено 76 тис. л інгре-

дієнтів паливо-мастильних матеріалів та 22 тис. л розчинника); використання поштових перевезень та авіаційного сполучення для ввезення в Україну товарів, наркотиків та лікарських засобів (у I кварталі 2021 року в пункті пропуску «Бориспіль» вилучено 62 тис. таблеток медпрепаратів, у 2020 році – 145 тис.).

Переважну більшість спроб незаконного переміщення товарів було припинено в пунктах пропуску через державний кордон. Поза пунктами пропуску фіксуються лише окремі спроби переміщення в незначних обсягах товарно-матеріальних цінностей, зокрема лікарських засобів та товарів широкого вжитку.

Із метою локалізації спроб незаконного переміщення товарів через кордон підрозділами Державної прикордонної служби України здійснюється щоденний моніторинг переміщення вантажів у пунктах пропуску та ініціюється проведення біля 500 спільних поглиблених оглядів (переоглядів) транспортних засобів. Зокрема, на державному кордоні України з Республікою Польща лише в пункті пропуску «Ягодин» протягом I кварталу 2021 року прикордонниками ініційовано понад 6,5 тис. сканувань транспортних засобів.

Особлива увага приділяється транспортним засобам, що переміщують вантажі з категорії ризику, зокрема гуманітарна допомога, продукти харчування, пиломатеріали, міндобрива, збірні вантажі, сипучі матеріали, деревне вугілля тощо. Потребують поглибленого огляду вантажі, що переміщуються з: Туреччини (одяг); ОАЕ (сигарети); Ірану (продукти харчування); країн ЄС (високоліквідні товари); Латинської Америки (на предмет прихованого переміщення наркотиків).

На думку автора, на процес протидії контрабанді негативно впливає ряд факторів.

1. Існує правова колізія, яка відповідно до норм статей 338 та 343 Митного кодексу України створює можливості для митних органів щодо блокування практичної реалізації органами Державної прикордонної служби України наданих іншими законами України, нормативно-правовими актами Президента України повноважень щодо проведення огляду транспортних засобів і вантажів, які переміщуються через державний кордон під митним контролем.

2. Зокрема, ми погоджуємося з висновками європейських експертів щодо відсутності в пунктах пропуску цілісної системи засобів технічного огляду типу «РАПІСКАН». Аналогічна проблематика існує стосовно непрацездатності вагових комплексів. Як приклад можна навести міжнародний пункт пропуску для автомобільного сполучення «Кучурган-авто», що був реконструйований за рахунок коштів, виділених Європейським Союзом, замовником виступила Міжнародна організація з міграції. У рамках проведених робіт були закуплені засоби технічного огляду типу «РАПІСКАН» та вагові комплекси для зважування автомобілів. Однак технічні комплекси не прийнято на баланс Одеської митниці та не використовуються з причин несплати ДМСУ коштів за технічне налаштування та тестову перевірку зазначених комплексів. Тому наразі огляд транспортних засобів здійснюється лише візуально. З урахуванням того, що пункт пропуску «Кучурган-авто» знаходиться на центральній ділянці державного кордону з Республікою Молдова, зазначені обставини створюють передумови для використання його з метою незаконного переміщення не тільки товарів, а й засобів терору, зброї, боєприпасів, наркотичних речовин тощо.

3. На сьогодні Україна залишається чи не єдиною країною в Європі, де не криміналізована відповідальність за контрабанду. Криміналізація товарної контрабанди надасть змогу ефективно документувати та протидіяти злочинним угрупованням, що спеціалізуються на незаконному переміщенні через державний кордон товарів та вантажів. Окрім того, криміналізація контрабанди забезпечить виконання цілей, визначених в Угоді про асоціацію. Так, Державною прикордонною службою України вже було підтримано проекти законів: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо криміналізації незаконного переміщення піддакцизних товарів» (реєстраційний № 4556 від 29.12.2020 р.); «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо криміналізації переміщення та дій, спрямованих на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю та поза митним контролем» (реєстраційний № 4556-1 від 18.01.2021 р.); «Про внесення змін до Митного кодексу України

щодо розмежування адміністративної та кримінальної відповідальності за переміщення та дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю та поза митним контролем» (реєстраційний № 4608 від 18.01.2021 р.).

4. Повноцінна реалізація визначеного законом права Державної прикордонної служби України на проведення огляду транспортних засобів і вантажів на внутрішніх митницях блокується митними органами з посиленням на норми статей Митного кодексу (статті № 338, 343).

5. Більше 30 % земельних ділянок, необхідних для облаштування елементів лінії прикордонних інженерних споруд на державному кордоні, перебувають у приватній власності, частина земельних ділянок – у складі природно-заповідних фондів, що значно уповільнює процес документального оформлення прав постійного користування для подальшого їх інженерного облаштування.

Виходячи із зазначеного, залишається актуальною необхідність реалізації ряду дієвих механізмів публічного управління, спрямованих на підвищення ефективності протидії здійсненню контрабандної діяльності, а саме:

1) внесення змін до Митного кодексу України щодо протидії контрабандній діяльності на державному кордоні щодо:

- законодавчого врегулювання порядку здійснення огляду транспортних засобів, вантажів, що переміщуються через державний кордон України та перебувають під митним контролем, у всіх зонах митного контролю уповноваженими службовими особами Державної прикордонної служби України, спільно із співробітниками митних органів, а також переогляду тих, що були оглянуті посадовими особами митних органів;

- поєднання зусиль Державної митної служби України та Державної прикордонної служби України з питань протидії контрабандній діяльності на державному кордоні;

- забезпечення координації дій центральних органів виконавчої влади та інших зацікавлених органів державної влади з протидії незаконному переміщенню товарів через митну територію України;

2) доповнення визначених постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р.

№ 467 вичерпного переліку підстав проведення огляду або переогляду товарів, транспортних засобів у рамках реалізації інформативної діяльності, яка отримується у ході оперативно-розшукової діяльності;

3) вжити заходів зі створення необхідної інфраструктури в пунктах пропуску через державний кордон для поступового збільшення кількості операцій з розмитнення вантажів безпосередньо в них;

4) надання Державній прикордонній службі України повноважень з розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на державному кордоні України, та розслідування інших злочинів, протидію яким віднесено до її компетенції;

5) удосконалення механізму санкцій за недотримання встановлених норм щодо переміщення поштових відправлень із товарами через державний кордон;

6) внесення змін у законодавчі акти щодо посилення відповідальності (криміналізації) за порушення правил використання малих плавзасобів, безпілотних та малих літальних апаратів;

7) удосконалення обміну інформацією із суміжними країнами з питань переміщення транспортних засобів та вантажів у форматі «2x2» (передбачає спільну роботу представників митних та прикордонних служб суміжних держав);

8) удосконалення взаємодії між правоохоронними органами, насамперед відновлення роботи віртуального контактного аналітичного центру з протидії контрабанді наркотиків, зброї та боєприпасів (спільний наказ Державної митної служби України та Державної прикордонної служби України від 13.12.2010 р. № 1466/958, робота якого з 2019 року заблокована Державною митною службою України);

9) підвищення мотивації персоналу шляхом запровадження преміювання у вигляді відсотків від вартості затриманих контрабандних товарів.

Висновки. Послідовна реалізація перелічених механізмів дозволить: системно та ефективно на паритетних засадах у взаємодії з міжнародними партнерами протидіяти незаконному переміщенню товарів та вантажів через державний кордон; ліквідувати схеми, пов'язані із недостовірним декларуванням, заниженням митної вартості, а також запо-

бігати перерваному транзиту, «чорному» імпорту та зловживанню нормами безподаткового ввезення товарів; врегулювати порядок дій та зусиль заінтересованих державних органів з реалізації державної політики у сфері митної справи й посилити зусилля Державної митної служби України та Державної прикордонної служби України з питань протидії здійсненню контрабандної діяльності на державному кордоні; захистити авторські і суміжні права на товари й продукцію, підвищити на європейській та світовій арені імідж України як правової держави; зменшити корупційні ризики серед персоналу контрольних органів.

Напрямом подальших досліджень може бути опрацювання змісту проекту Закону України щодо внесення змін до нормативно-правових актів з питань посилення протидії контрабандній діяльності.

Список використаних джерел:

1. FRONTEx. URL: <https://frontex.europa.eu/> (Дата звернення: 03.06.2021).

2. Мищак І. М. Нормативно-правове забезпечення формування Державного реєстру національного культурного надбання та шляхи його вдосконалення в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 4. С. 19–24.

3. Гуцуляк М. Я., Дан Г. В. Деякі питання щодо визначення об'єкта та предметів контрабанди за ст. 201 Кримінального кодексу України. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 66–72.

4. Коросташова І. М. Механізм адміністративно-правового регулювання як правова категорія та багатоаспектне явище. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2019. № 5. С. 52–61. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.01.06>.

5. Дячкін О. П. Суспільна небезпечність контрабанди і правова відповідальність за її вчинення. *Форум права*. 2012. № 1. С. 281–288.

6. Базярук І. М. Ознаки контрабанди як злочинної діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2012. № 3. С. 196–199.

7. Михайліченко Т. О. Товари, які мають важливе економічне значення, як предмет контрабанди. *Форум права*. 2015. № 4. С. 180–186.

8. Барабаш Т. М., Левицька Л. В. Сучасний стан законодавчого забезпечення кримінально-правової політики в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної*

Ради України. 2020. № 5. С. 22–31. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2020.05.02>.

9. Алексеев С. О. Імплементация норм міжнародного права як конституційно-правовий засіб взаємодії міжнародного та національного конституційного права. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2019. № 5. С. 60–74. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.05.07>.

10. Мищак І. М. Деякі питання удосконалення контрольної функції парламенту. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2010. № 3. С. 37–43.

11. Біла книга – 2020. (2021). URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/1620985335-bila-kniga-2020> (Дата звернення: 03.06.2021).

12. Державна прикордонна служба України. (2021). URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/1621241524-bila-kniga/> (Дата звернення: 03.06.2021).

References:

1. FRONTEX. URL: <https://frontex.europa.eu/> (Last accessed: 03.06.2021).

2. Myshchak, I. M. (2014). Regulatory support of the State Cultural Heritage Register formation and ways of its improvement in Ukraine. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 4, 19–24 [in Ukrainian].

3. Hutsuliak, M., Dan, H. (2013). Some issues regarding the definition of the object and items of smuggling under Art. 201 of the Criminal Code of Ukraine. *Customs affairs*, 6, 66–72 [in Ukrainian].

4. Korostashova, I. (2019). The mechanism of administrative and legal regulation as a legal category and a multifaceted phenomenon. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 5, 52–61. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.01.06> [in Ukrainian].

5. Diachkin, O. (2012). Public danger of smuggling and legal responsibility for its commission. *Law Forum*, 1, 281–288 [in Ukrainian].

6. Bazaruk, I. (2012). Signs of smuggling as a criminal activity. *South Ukrainian Law Journal*, 3, 196–199 [in Ukrainian].

7. Mykhailichenko, T. (2015). Goods that are important economically as a subject of smuggling. *Law Forum*, 4, 180–186 [in Ukrainian].

8. Barabash, T., Levytska, L. (2020). The current state of legislative support of criminal law policy in Ukraine. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 5, 22–31. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2020.05.02> [in Ukrainian].

9. Aliksieiev, S. (2019). Implementation of norms of international law as a constitutional and legal means of interaction of international and national constitutional law. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 5, 60–74. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.05.07> [in Ukrainian].

10. Myshchak, I. M. (2010). Some Issues of the Improvement of the Parliament's Control Function. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 3, 37–43 [in Ukrainian].

11. *White Book – 2020*. (2021). URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/1620985335-bila-kniga-2020/> (Last accessed: 03.06.2021) [in Ukrainian].

12. *The State Border Guard Service of Ukraine*. (2021). URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/1621241524-bila-kniga/> (Last accessed: 03.06.2021) [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 4 червня 2021 р.